

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А, Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Реданція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Реданції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 504 060.
Важку Чеськім Логіон.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно 15.00
піврічно 30.00
річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Відложення сесії сойму і сенату.

ПАТ. повідомляє: Директор правного бю-
ро у президії ради міністрів В. Пачоський
зачув у суботу 25. ц. м. марш. Медзінському
вщемаршалові сойму Л. Сужинському роз-

порядок президента Польщі з 25. ц. м. про
відложення звичайної сесії сойму і сенату на
основі ст. 12. т. ц. конституційного закону на
30. днів з днем 27. березня ц. р.

Завтра в понеділок поя-
виться нормальне число „Ді-
ла“ на 10 стор.

Велике зацікавлення промовою Мусолінія.

РИМ. ПАТ. В неділю 26. ц. м. Мусоліні
оголосить на олімпійському стадіоні промову

до фашистів та маси народу в нагоди 20-их
років оснування фашистської організації.
Цієї промови ждуть з великим зацікавленням
французькі та англійські кола. У Франції при-
гадують, що від останньої генуєнської про-
мови Мусолінія у травні 1938 р., що довела до
перервання французько-італійських розмов
з приводу еспанської справи, багато чого
змінилось. Найважливішою з цих змін на думку
французьких кол є те, що гром. війна на
Піренейським островах вже властиво скінчилась
перемогою національного табору. До того
Франція визнала вже офіційно уряд ген. Фран-
ка. Мусоліні торкнеться закордонних справ,
бо дипломатичний корпус дістав запрошення
взяти участь в цьому святі.

ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧ У ПРЕМ. СКЛАДКОВ-
СЬКОГО.

ПАТ. повідомляє: В суботу 25. ц. м. прем.
Складковський прийняв пос. Володимира Це-
левича.

Ультимат ген. Франка до Мадриду.

РИМ. ПАТ. Щоденник „Гікольо“ повідом-
ляє: Бургос, що делегація мадридської хун-
ти вернулася до Мадриду з ультиматом ген.
Франка, який домагається піддатися до 48-ох
годин.

„Джорнале д Італія“ дістала радіотеле-
фонічну вістку від свого спеціального корес-
пондента, що повна капітуляція столиці Ес-
пранії, не підлягає вже найменшому сумнівові
і оголосить її ще цині. Першим актом капі-
туляції буде передання національним військам
всього летунського матеріалу в Мадрид, що
складається з 30-ох мисливських і 15-ох бом-
бових літаків.

Тепер відбувається між Бургосом і Мад-
ридом обмін шифрованих телеграм при до-
помозі радіостанції. Політичні кола переконані,
що дальший опір червоних військ зовсім не-
можливий, бо в Мадриді все населення дом-
гається від влади капітуляції.

Німеччина стоятиме за Італією.

МІЛЯНО. ПАТ. Марш. Герінг в інтерв'ю
з представником „Попольо д Італія“ заявив
між іншим, що його побут у Сан Ремо має на
меті заперечити всякі спекуляції на тему уяв-
леної зміни становища Німеччини до Італії.

Німеччина — заявив марш. Герінг — стоятиме
завжди безоглядно за Італією без огляду на
те, що може зайти. Кожне зміцнення Німеч-
чини є одночасно зміцненням Італії і навпаки.
Західні демократії повинні добре подумати
над фактом, що Франція втратила 40 дивізій
з хвилиною, коли зникла створена в Версею
Чехо-Словаччина. Отже як Франція втратила
40 дивізій, то — річ ясна — ми щось скорис-
таємо. Не зважаючи на всі заходи Англії та
Франції Німеччина та Італія будуть йти до
спільної цілі, якою є мир і справедливості для
народів. Далі марш. Герінг заявив, що по кіль-
катижневій побуті на Рів'єрі задумує поїхати
до Риму з візитою до Мусолінія. Герінг спо-
діється, що йому вдасться поїхати до Лібії,
щоб відвідати марш. Бальбо.

Положення німців у Словаччині і гарантії Німеччини.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Пресове бюро ні-
мецької партії у Братиславі повідомляє, що
голова цієї партії і державний підсекретар для
німецьких справ при словацькому уряді інж.
Каризин відбув нараду з прем. Тісо, вщепрем.
Тухом і мін. Чатльосом у справі правного ста-
новлення німців у Словаччині. Прем'єр і міні-
стри висловили свою згоду й інж. Кармазін
покинув прем. Тісо в суботу 25. ц. м. законо-
проект у справі охорони німецької меншини
у Словаччині.

Німецький щоденник „Гренцбете“ пише:
Слов. політичний німецької справи виявить,
чи словацький уряд має широкий політичний
оголд і почуття етичної відповідальності.

Якщо вдасться йому розв'язати цю справу
з задоволенням обох сторін, буде створена
трівка підстава успішного внутрішнього роз-
винуку, без якої гарантії Німеччини мусім би
втратити свій правдивий зміс.

Ліхтенштайн за господарською унією з Німеччиною.

ВАДУЗ (Ліхтенштайн). ПАТ. Уряд Ліхтен-
штайну повідомляє: Минулої п'ятниці зійшовся
у приватній помешканні гурт прихильників го-
сподарської унії Ліхтенштайну з Німеччиною.
Перед домом зійшлася юрба, що грізно поста-

вилася до учасників нарад. Тому поліція му-
сила перенести низку тимчасових арештувань.
Влада кн. Ліхтенштайну заперечила поголоски
про хід німецьких військ до Ліхтенштайну.

П'ять кандидатів на президента Франції.

ПАРИЖ. ПАТ. „Л. Інтрамсіжан“ пише:
През. Лебрен, на якого деякі політичні кола
робили натиск, щоби згодося удруге свою
кандидатуру на президента Франції, заявив,
що рішуче відкидає таку пропозицію. През.
Лебрен вважає удруге вибір незгідним не ли-
ше з буквою, але й з духом французької кон-
ституції. Також марш. Петен, теперішній ам-
басадор Франції у Бургосі, якого кандидатуру
висували деякі чинники як символ національ-
ного об'єднання в теперішній важкій ситуації,
повідомив своїх приятелів, що рішуче відмов-
ляється від ставлення його кандидатури на

національних зборах у Версею. Дотепер є
оголошених офіційно 5-ох кандидатів, а са-
ме: б. предсідник палати послів Фернан
Буасон, сен. Ж. Годар, б. міністр моринарки
і посол з Корсики Пієтрі, теперішній міністр
хліборобства, сен. Кека і сен. Акрі Роа.

БРОДІВ НА АВДІЄНЦІ В РЕГЕНТА ГОРТІЯ
БУДАПЕШТ. ПАТ. „Ун Мадяршаг“ пові-
домляє, що регент Горті прийняв на аудієнції
Бродія, з яким розмовили пів години у спра-
вах прилучення Карпатської України до Ма-
дярищини.

Нова підвишка мита на німецькі товари.

ВАШИНГТОН. ПАТ. Алас повідомляє
з Вашингтону, що згідно з обчисленнями де-
партаменту торгівлі 72% імпорту Німеччини
до Злучених Держав обтяжуватиме додатково
податком у висоті 25% внаслідок анексії Чехії.
Саме відраєснити, що вже в 1938 р. обороти
з Німеччиною і Злученими Держави до Німеч-
чини (включно з Злученими Держави) до Німеч-
чини склали минулого року 38.1 міль. доларів
проти 126.3 міль. дол. у 1937 р. Війз з Німеч-
чини до Злучених Держав упав з 92.5 міль. дол.
у 1937 міль. дол.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної
бібліотеки — той не заслуговує на назву
інтелектуала.

Переборщені воєнні аларми.

Львів, 25. березня 1939.

„Від вересня минулого року не було такої напруженої міжнародної ситуації, як тепер“ — гукєє ціла світова преса. Від вересня минулого року не було таких голосних алармів. Правду кажучи, то у вересні було навіть ліпше, бож тоді п. Чемберлен увесь був проияний миротворним духом та хотів найбільш рішучими методами доказати правому крилові своєї партії (Іден, Черчилль) і ліберально-робітничій опозиції, що такі порозуміння з німцями можливі. Тимчасом тепер той сам п. Чемберлен примушений рятуватись у прилюдній опінії гострими протинімецькими промовами, а його міністр закордонних справ Галіфакс признає отверто деяку правду агадній опозиції. А проте гадаємо, що теперішні воєнні аларми — таксамо як тодішні — сильні переборщені. Очевидно, такий погляд не впливає з власного бажання, бо українськими бажаннями ми взагалі ніколи не кермувались при оцінці міжнародної ситуації. Нашу думку спіраємо на холодний аналізі відносно та на підтумках останніх відомостей.

Аргументи за тим, що війни ще довго не буде (не не значить, що її не буде взагалі, бо тоді припинилась би історія світа, яка є історією мирових договорів та воєн!) — вичислимо у трьох точках:

1) Страх перед війною.

Допускаючися глибокого сенсу у тому рідкому в історії світа явищі, що динаміка німецького наступу не викликає ніякого спротиву, немов спаралізовані осередки людської волі, — автор перед статті у передучорашньому ч. „Діла“ („Мораль чи сила“) добачував розгадку цієї тайни у заломанні тих моральних чи радше псевдо-моральних підстав, на яких досі спірався устрій Європи. Нам здається, що це явище можна пояснити ще трохи інакше та трохи простіше. Кажемо: держави, прийняті динамічною експансивністю, тому не стрічають на своєму переможному шляху поважного спротиву, бо всі європейські держави бояться війни. Страх перед війною такий величезний, що ті, від яких залежить віддати перший стріл — так довго надуваються, аж поки можуть з полехією відіхнути, що стріляти нема вже властиво сенсу, бо і так воно вже нікому непотрібне. Свідомість, що нова війна не була б алькокалізована, тільки знову поширилась би на цілий світ та охопила б може більше держав та народів ніж у рр. 1914-18, є найбільшим гальмуєм для всякого войовничого настрою. Зрештою — настрий настрою, а відповідальність за десятки мільонів людських жертв і таку руйну, яку годі собі нині уявити — річ пілком інша. І тому найбільше обурення, найпалкіші промови, оклики і поклики зупинюються у моменті, коли треба сказати слово „війна“.

Нема ніякого сумніву, що війни не хоче також Німеччина й Італія: у тих державах панує однаковий острах мас перед воєнним зударом, як у державах західної демократії, дарма, що Італія та німці безумовно проияні нині більш військовим духом, ніж інші народи, та мають ту психологічну підставу певніше і сміливіше дивитися в очі воєнній небезпеці, яку дає — могутня армія і флот, прецизно розбудована сітка комунікаційних шляхів, літами приготавлювані запаси консерв, — но і та ціла релігія мілійсько-німецький націоналізм. Всеодно загальні тих народів — не тужить за війною, — вірять у геніальний талант своїх національних вождів, іде адисципліновано і на війну (Абіссинія, Іспанія), але воліє бачити приріст державної території — без війни. Нема ніякого сумніву, що всезагальний страх перед війною є одним із тих чинників, що його поважно бере під увагу та використовує у своїй практичній роботі міжнародна дипломатія наших часів.

2) Нема кому воювати.

Ці три слова можуть видаватися смішними чи такі гігантського зброєння всіх народів світа, бо — мовляв — можна б з більшим правом сказати: „нема кому зберігати мир“. А все ж у тому парадоксі — суціль політична правда. Коли кажемо „війна“, то перше питання, яке насувається, звучить: „хто з ким?“ При нинішньому укладі міжнародних сил злемо напевне, що по одній бочі стояли б „держави трикутника“ — Німеччина, Італія, Японія. Коли ж хтось поспішив би з відповіддю, що по другому бочі станули би „весь світ“, — то така відповідь була б такімабуть надто покванна і непередумана. Бо нинішня міжнародна ситуація саме тому така склан-

на, що осі Берлін-Рим можна протиставити напевне тільки всь Париж-Льондон. Як важко до тієї осі доіпнити ще якихось 100%-во певних союзників — вказує на це фіяско останньої англійської спроби саме амонтувати такий „одно-стайний“ протинімецький фронт „усіх загроже-них німецькою експансією“.

Фіяско тієї акції не підлягає вже сумніву. Передусім Румунія, в якій обороні ніби монтувався той блок — волила мершій підписати з Німеччиною торговельний договір, який — видаючи 95% експорту збіжжя і нафти Німеччині, створюючи окремі смуги безмитного перевозу та одночасно узалежнюючи стан свого озброєння виключно від достав німецької вже фабрики Шкоди — фактично узалежнив Румунію зовсім і політично від III. Німеччини. Друга держава, яку називали у тому списі здогадних спільників протинімецького блоку — Литва — віддавши Німеччині „добровільно“ Мемель — узалежнена таксамо від німців і на ніяку протинімецьку комбінацію вже не піде. Малі держави — Бельгія, Голландія, Швайцарія — входили б у гру, не як партнери, тільки як клієнти, себто вони не помагали б воювати, а їх треба би боронити. Щодо Голандії — то появилсь поголоски, що частина її (флямандці) може навіть і волила б німецький протекторат, а Бельгія підписала з Німеччиною договір про неутральність і так пильно тримається його, що будім то здвинула форти і на французькому кордоні. Югославія має нині гіршу стратегічну ситуацію, ніж її мала Сербія у 1914. році, бо під боком має ворожу Італію, яка вже вислала десант до Альбанії, що є її фактичним васалем. Знову географічне положення Польщі, яка лежить між Німеччиною та Світами, диктує їй голосніше, ніж раніш, формулу неутральності.

Залишаються — Світи. І тут найбільша заковика: конечність притягнути Світи до блоку проти німців, себто тісно військово-політично кооперувати з Світами — це безумовно одна з тих причин, які казали Чемберленові проголосити, що Англія не хоче

творити поділу Європи на два ідеологічні блоки. Це був той відворот англійської дипломатії, який завершується поворотом англійського амбасадора Гендерсона до Берліна.

3) Світи.

Залишити Світи поза обсягом воєнних комбінацій — неможливо. Світи можуть належати або до нового політичного Рпаала, себто стояти по стороні Німеччини, або воювати проти Німеччини. Резолюції останньої великої Фашистівської Ради з гострими протибольшевицькими нотками та кампанія німецької преси не залишають сумніву, що — бодай покищо — здогади про можливість реактивації рапальського союзу — це пикерські сплітки ласої на сенсації преси. Втагати Світи знову у міжнародно співпрацю і демократичними державами, допускати їх до впливу після їх проваду в Іспанії, приймати їх до воєнного блоку з тим, щоб вони мали право — йдучи „на поміч“ загроженим судам (Румунії, Польщі, балтійським державам), вступати на їх територію — це немешко разко, ніж годитися на німецький „протекторат“. Каикати на поміч Світи — це так, би кіт на поміч перед вовком кликав пса або мисливий утікаючи перед львом, кидає і обійми тигра.

Єдина підстава кожного союзу це: 1) віра в чесність союзника і 2) обостороння практична вартість союзу. Що вартіний союз з державою, щодо якої не можна мати віри, що вона з закінченням воєнних акцій відкликана з чужої території своїм військом? Тимчасом не тільки такої віри не можна мати щодо Світів, але навпаки можна твердити з глибоким переконанням, що вони того не зробили б.

Нині все ще багато у світі воєнного шуму. Але і той шум вже слабший, ніж був тому днів 10. Погрози війною зводяться шорі більшє до погроз економічних санкцій та п. зв. морального натиску. Досвід зі зорганізованими економічними санкціями супроти Італії підчас абіссинської війни доказав, що такі акції на довгу мету неможливі. А моральні санкції тривають тільки так довго, як довго комусь вигідно покликуватися на мораль.

Не вірили ми у швидку війну у вересні минулого року, не віримо у неї і тепер.

Три історичні дні Хусту.

„Ноес Вінер Тагблат“ приносить дня 23. ц. м. статтю від власного кореспондента Вальтера Габігера під заголовком „Республика, що існувала 24 години“. Політична драма Карпатської України“. Стаття писана з Хусту й попереджена загальними міркуваннями про політичні причини, що довели до безвихідного становища Карпатської України, а потім у формі денника маємо враження дописувача від 15. до 17. березня.

Від хвилини, читаємо там, коли залежність від Праги і звязані з цим конфлікти, як теж подвійний напрямок карп.-української політики (по міркуване становище уряду і радикальна рішучість національної партії з напів мілітарною організацією січовиків) стали безпредметові, залишилися тільки три можливості: піддатися Мадярщині, або незалежність, або геройська смерть. Оця нерішучість залишилась аж до останньої години і на питання прийшла мовчазна відповідь, коли ввійшли малярські війська... Все залежало від розвитку подій у Словаччині. Не вважаючи на різні умовини загально-світової політики, що за той час виринули, в Хусті все ще чіплялись факту рішення з Мінхену; а проте за той час у світі загальне становище обернулося на кілька ступнів. Події йшли до своєї розвязки в години на годину. Рідко коли, здається, стало одню місце таким горючим пунктом зудару долі у трьох чи чотирьох днях, як Хуст від 14. березня цього року, не кажучи вже про незвичайне політичне тло, яке прибрала оця імпровізована столиця за короткий час свого існування.

ОЗБРОЮЮТЬ І РОЗЗБРОЮЮТЬ.

Мадяри аосередили війська на кордоні, приготавлені, щоб перейти його. Вночі з 13. на 14. березня український уряд видав наказ, що чеська жандармерія має видати зброю січовикам. Це і сталося, але годину пізніше прийшов від чехів знову наказ роззброїти „Січ“. Тоді прийшло до бою між січовиками й жандармерією і покликвали військо. Отак чеська військова команда запанувала ще на одні день над Хустом. Але вночі прийшла нова скоро зміна: Словаччина стала незалежною, внаслідок чого і Карпатська Україна поголосила свою незалежність та

створила новий одноцільний уряд. Маттю Хуст набрав національного українського характеру. З чеського дня залишилося тільки сто димів убитих і ранених...

15. березня. — Зранку можна було бачити як відступає чеське військо. З усіх домів підняли жовто-блакитні прапори. „Січ“ знову мала зброю і виконувала жандармську службу. Її не мав блакитного однострою, той носив на руці жовто-блакитну стяжку. На середній вулиці юнаки з німецької партії зі скаткою на перевязці стежили за порядком. Багато чужинців досвітком виїхали показуючи на русьську границю. Я єдиний чужинець-журналіст залишився до кінця трагедії в Хусті і я був єдиний не-українець, що брав участь у пам'ятному першому й останньому засіданні карпато-українського союму.

ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Найближча зміна прийшла вже того самого дня. Тоді як з одного боку українська незалежність зміцнилася негайно скликаним соймом і подекуди законною основою, над небом жовтих Мадярщини зачали збиратися хмари і над зоріним соймом нависла хмара, що віщувала бурю. Це було малярське ультиматум і підхід малярських військ. Ситуація змінилася з години на годину. Становище було таке несприятливе, що хвилиночку не довіряв. В год. 4-тій без усякого дозволу на усіма ознаками поспіху зібрався сойм у руханковій салі гімназії і проголосив свою самостійною республікою з офіційною назвою „Карпатська Україна“ і з теперішнім гербом високій трибуні, над якою здіймалась друга державна прапора, покритий червоним полотном, урід і вийня місце. На стіні висів герб з медведем, білі стіни були прибрані національними барвами. Із першого установчого засідання сойму відіслася зараз чергових п'ять інших, на яких обирали всі основні точки конституції. Промови переривали часто голосні оплески „Слава Україні“.

ВІДІДЛИ, ШО ПІШЛИ НА СМЕРТЬ.

Один із промовців сказав: „Якщо жінка цієї держави триватиме коротко, то як ж жінка“.

земля залишиться українською землею". Батько одного молодого американця, який день перед тим агітував у бою в Хусті, сфільмував це засідання союму. (Мова тут про К. Лисюка. — Ред.). В союмі співали два рази поважно-сумовитий український гімн.

Потім увагу всіх приковував похід малярських військ: Чи „Січ“ утримається чи ні? Чи підмога прийде? Севлюш утрачений і знову здобутий!

Невпинно йшли нові відділи в напрямі Севлюшу, самі молоді хлопці, багато студентів, які перший раз мали зброю в руках, а конечности озброєні, без військового вишколу, але охоплені непохитним фанатизмом та почуттям безвизначного положення. Я знав багато з них, вони всі агітували.

Це була трагічна остання фаза кількомісячного руху, який тут пустив своє коріння.

Дня 16. березня малярські звідомлення приїздили вістки, що доля Карпатської України в Мадирщині вирішена і що маляри займають цей край. При мирному вирішенні справи Мадирщини була готова заліквідувати проблему безкровно, дозволити українським військам без перешкод розійтись і дати русинам автономію. Прості люди казали, що вони жили під такими ріжкими урядами, що їм байдуже хто прийде, тільки, щоб мали спокій бо вони володіють таксамо добре українською, чеською, російською і малярською мовою. Це просте населення не мало зрозуміння для національних боїв.

ВІЗД МАДЯРІВ.

Але тут упала нагло вістка: „Приходять маляри“. Ще одне останнє питання: Чи правильні малярські відділи, чи терористи? Ми побачили перші малярські відділи на роверах. Вони їхали повільно і спокійно. Деякі воки курили. Ледви проїхало п'ятьох до десятиох малярів, ледви ми переконались, що то дійсно маляри, як уже хтось вивісив малярський прапор. Це жиди, власники каварні і готелю так поспішилися. Вони мали на складі всі прапори і на все були приготувані.

Потому їхали малярські роверисти, потім піхота, вантажні авта. З магістрату майнув білий прапор, зазвонили дзвони. В четвертій годині пополудні, точно 24 години після того, як Карпатська Україна стала самостійною республікою.

Щораз то більше йшло війська, панцирних возів, кінноти, авт. У магістраті владу передали малярам. Всюди чути було малярську мову. Але настрій був неспокійний. Всі були перелякані і неспокійні себе. Маляри роздали цивільним кріси і набої. Пришов вечір, ніч, а світла не було. Вечір у ресторанах було інше „товариство“. Ані одного давнього обличчя. На кожному столі малярська хорутовка. Власник ресторану, жид, — гарячково послугував усім малярам і клявся клявся.

Ніч минула спокійно. Чути було тільки, як каверували звес час війська. Аж зранку маляри робили ревізії й арештували багато політично-підозрілих осіб.

17. березня. Оживлене малярське життя. Українські вивіски усунені з домі. Все українське замкнене. В ресторані навіть спис страв тільки малярський. Замість портретів Волошина всіма портрети Гортія. Ніхто не говорить по українськи. Хто не вміє говорити по малярськи, або по німеськи, не відважнися відозватися по українськи.

ВДОВОЛЕНІ ЖИДИ.

Але жиди робили веселі міни, бо з малярським військом прийшов інтерес. — „Тепер ми тут — говорили вони — дикувати Богові звільни від українського панування. Русини стали новим русинами або малоросами, якими були, а Карпатська Україна знову буде зватися „Подкарпатською Руссю“. При похороні поляглих жидів апали пополудні останній український стріли. На них віповіли малярським та „малоросійським гімном“ („Подкарпатській русині“). — Ред.).

Так виглядає калейдоскоп перемішаного населення прикордонної смуги, аденационалізованого і важливого. Передучора тут панували чехи та їх прихильники, вчора тут всі кричали „Слава Україні!“ і вивішували український прапор. Сьогодні тут все малярське. Жидам не заважає на національних справах. Головна річ — робити інтереси.

А „дусини“? Це примітивний нарід селянський, який знають аїт держали чехи та жиди на примітивному рівні. Вони не зворушувались останнім подіями, які їх мало цікавили. Вони продовжували далі на базар проважати жидам свої убогі товари, та відставати за те жидівську танцю „Як-бонама свідомість пририта. Їм бра-

Найпевніша льоката малих капіталів.

Купуйте уділи наших торговельно-промислових підприємств:

по зл.	500 ⁰⁰
" "	1.000 ⁰⁰
" "	2.000 ⁰⁰
" "	5.000 ⁰⁰

Інформації „Пром-банк“, фінансова порада, Львів Гродзіцьких 1.

кує тої інтелігенції, що творить атмосферу політичних ідей. Ще там у Карпатах, де живе гарне племя гучулів, що має український промисл з барвистими вишивками, в Рахові і Ясіні, там ще в горах ідуть бої. Там кінчається українська боротьба за волю.

Оце були три акти політичної драми Карпатської України, яка так бистро йшла до кінця, освітлена сивом великих подій, і яка мала риси героїчної величі. Епізод на маргінесі сучасної політики“.

3 польської преси.

Чи буде зміна у внутрішній політиці Польщі?

Польські опозиційні партії від довшого часу намагаються використати всяку нагоду, щоб довести до зміни „системи“ у внутрішній політиці Польщі, яку вони з засадничих мотивів поборюють та їй протиставляють. У цьому змаганні діяти до участі у владі вони, ті опозиційні партії, не тільки хапаються за всяку нагоду, що її створюють об'єктивні обставини, але й в'яжуть всякі надії з таким чи іншим виступом того чи іншого політичного діяча з теперішніх проурядових кол чи таки представника уряду. Памятаємо, які надії на зміну серед опозиційних партій викликала була відома катовицька промова віцепрем'єра Квятковського. А потім розв'язання союму і заповідь президента держави щодо виборчої ординації. І вкінці промова президента Мосціцького з нагоди імення маршала Пілсудського. Цей останній момент тісно зв'язаний з міжнародньою ситуацією, яка витворилася після останніх ходів канцлера Гітлера.

Польські опозиційні партії поновили до переконання — при цьому не можна заперечити їх широти у турботі за добро держави —, що саме тепер найкраща нагода до зміни нестерпного для них внутрішньо-політичного стану. Всі три поважні опозиційні партії — Стронніцтво Людове, Стронніцтво Народове, ППС — перевели відповідні ухвали. Головний Виконавчий Комітет Стронніцтва Людового вирішив звернутися до президента держави, щоб: 1. покликать уряд народнього довіри. 2. уможливив усім польським партіям співпадо над скріпленням безпеки краю і дав змогу нести відповідальність за дальший розвиток подій. Стронніцтво Народове у відповідних ухвалах ствердило необхідність сперті законотворчій політику на свідомій свідучасті цілого народу і на його зорганізований волі. Одночасно Стронніцтво Народове ствердило необхідність „перенести такі зміни в польській політиці та в системі влади, що визнавали би прилучену досі енергію народу і дозволяли би йому взяти повну відповідальність за долю держави.“ Вкінці ППС ухвалою

Ми передали переклад цієї статті майже дослівно, без істотних скорочень, уважаючи, що наші читачі самі зроблять собі відповідні поправки там, де чужинець, що не знає ні нашої історії, ні мови, ні обставин, робить загальні висновки, відповідно до власних поглядів і настроїв. Знаємо, що воляки вміють підчас війни вмирати на полі бою з обовязку. Але не знаємо випадків героїської смерті без національної свідомості, головню, коли хтось приймає її тоді, коли може її оминати, погодившись з „доконаним фактом“.

свого Головного Виконавчого Комітету домагається зміни теперішньої системи влади. Лідер соціалістів М. Недзидковський так пише про це у „Роботніку“ (ч. 84 з 24-го березня ц. р.) у статті п. н. „Розавуки“:

„Загальне положення вимагає, щоб Польща вийшла поза рямки системи. Бо не можна спирати долі батьківщини на одному політичному таборі, ще нескристалізованому, хиткому ідейно, що загальється та.. обтяжених вагою багатьох помилок, очевидних для цілої польської опінії, якщо і не для опінії власних прихильників.“

„Не домагаємось коаліційного уряду у значинні уряду представників партій чи політичних таборів. Хочемо уряду „національної оборони“ чи „народнього довіри“, як хто волить, — тобто уряду, якого особистий склад і якого план праці буде закляком до цілого краю, не до одного табору.“

„Це не є ніяка наша „умовина“. Це сформування потреби держави. Не аналідох „паніки“. „Паніки“ не відчуваємо і не бачимо необхідности, щоб „вибухали“ чиїнебудь нерви. Але нема змислу ховати голову в пісок по струсиному звичаю і вдавати, що „все в найкращому порядку“.“

„Справа зміни виборчої ординації і нових виборів — це не значить, що ми „гонимось за мандатами“ посольськими і сенаторськими. Зміна парламенту — це справа створення національного представництва всіх живих сил у краю, це справа виховання в масах почуття безпосередньої відповідальности за справу оборони і за шляхи дальшого розвитку Річпосполитої. Хто цьому перешкоджає, — той робить кривду не „партійництву“ — тільки Польщі.“

Краківський клерикальний „Глас Народу“ у зв'язку з внутрішньо-політичною ситуацією у Польщі пише:

Нема ніяких переговорів між Бургосом і Валенсією.

ОФІЦІЙНЕ ДЕМЕНТІ.

БУРГОС. Райтер. Офіційно рішуче заперечують вістку, немовби до Бургосу приїхали представники мадридської ради народньої оборони та немовби йшли переговори про капітуляцію Мадриду.

ГЕН. ФРАНКО ДОМАГАЄТЬСЯ КАПІТУЛЯЦІЇ МАДРИДУ ДО 48-ОХ ГОДИН?

РИМ. ПАТ. Бургоські кореспонденти італійських часописів згадують про здементування поголосок про переговори в Бургосі, але повторюють вістку, що ген. Франко поставив мадридським представникам вимогу капітуляції Мадриду до 48-ох годин; якщо Мадрид не піддасться, піchnеться національна офензива.

Представники червоного уряду вернулися до Мадриду. В Бургосі сподіються, що ворог погодиться на капітуляцію столиці.

СТАНОВИЩЕ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

БУРГОС. Алас повідомляє, що ген. Франко вже зясував умовини. Від відповіді мадридської ради народньої оборони залежить,

чи дійде до замирення, чи піchnеться національна офензива.

У національних колах підкреслюють, що:

1) Національний уряд не дав ніякої ініціативи до переговорів.

2) Національна офензива зовсім приготована, вона дає вигляди на скору перемогу. Національному урядові не залежить на тім, щоб війна, яка вже триває майже три роки, скінчилася на кілька днів скорше.

3) Мадридські представники не викликають довіри, бо невідомо, чи ціла червона Еспанія визнає владу мадридського уряду.

ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ПАРИЖІ.

В суботу ввечері приїздить до Парижа амбасадор національної Еспанії Лежерка. Радник амбасадора дель Кастіальо організує бора амбасадора від двох днів.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ІДЕ ДО БУРГОСУ.

В половині найближчого тижня виїде з Лондону до Бургосу новий британський амбасадор сер Морріс Петерсон.

Загальні Збори Центробанку.

40 ЛІТ МУРАВЛИНОЇ УСПІШНОЇ ПРАЦІ.

В суботу 25. ц. м. відбулися в домі „Молодої Громади“ Загальні Збори центральної установи української кредитової кооперації Центробанку, який завершив у минулому році 40 літ своєї муравлиної та успішної праці. Збори відкрив і ними проводив голова Надзірної Ради Центробанку д-р М. Волошин. Секретарювали п. м-р Е. Жизневський і д-р Дудкевич. На вступі передсідник згадав про бл. пам'яті члена Н. Р. д-ра Л. Кульчицького, якого пам'ять вшанували збори постанням з місць. Вшанували теж збори трагічні жертви минулих днів у Карпатській Україні.

На Зборах було присутніх 70 представників із краю, які заступали 74 Українбанки, чи інші кредитові установи.

Звідолення з діяльності Центробанку склав начальник директор, президент д-р Кость Левицький. Діяльність кредитової централі в його звідоленні виглядала так:

„Минуло сорок літ, як Центробанк почав організувати український кооперативний кредит“. Центробанк вийшов із „Краєвого Союзу Кредитового“, який оснований в 1898 р., який поклав собі за мету: закладати українські кооперативи, давати їм потрібні кредити і контролювати їх працю та при тому також дбати про кредити для наших громадян (хліборобів), щоб вони позбувалися анхварських довгів і набували землю за парцеляцій...

Із „Краєвого Союзу Кредитового“ вийшов в 1904 р.: Краєвий Ревізійний Союз, теперішній: Ревізійний Союз Українських Кооперативів; відтіль вийшла теж думка, щоб заложити у Львові: Краєве Товариство „Сільський Господар“, започатковане в Олеську, щоб доповнювати роботу української кооперації.

В останньому році перед світовою війною, значить до 1913 р. зорганізував „Краєвий Союз Кредитовий: 427 українських кооперативів та зібрав членськими укладами: 1,053.363 австрійських корон, на вкладах ощадності: 1,706.199 австрійських корон, та дав кредитів в тому році на 4,264.405 австрійських корон.

Світова війна й повоєнні двократні девальюації зруйнували нашу кредитову кооперацію так, що по 1924 р., коли настала стабілізація державної валюти в Польщі, можна було відбудувати „Краєвий Союз Кредитовий“ і його підбудову: кредитові кооперативи в краю. В мережі розбудови нашої української кооперації по світовій війні, перетворено „Краєвий Союз Кредитовий“ на „Центральний Кооперативний Банк“, що мав стати центральною кооперативною касою для українських кооперативів усіх родів.

Центробанкові притало незвичайно важке завдання: скріплювати себе, відбудовувати давню кредитову кооперацію, як також навізувати нові кредитові зв'язки з українськими кооперативами інших родів, які здебільша саме по світовій війні повставали і розроблялись.

І на тому шляху стрічав Центробанк дальші перешкоди, як несподіване заломавання курсу американського долара, що став був другою валютою в Польщі, та господарська криза, що спричинила невиплатність більших довгів.

що відбилось на кредитовій кооперації і посередньо на Центробанку. Те все треба було змусити силами перебути і розважним та ошадним веденням управи Центробанку довести до того стану, який дає сороковий діловий рік Центробанку: 1938. Той рік приніс не тільки справжнє закріплення грошових зв'язків оборотних зі всіма українськими союзними кооперативами, але теж поглиблення діяльності кредиту й ощадності та усунування у банківському діловодстві. Отже обороти Центробанку у 1938 р. дійшли до суми: 70.436.221.48 зол. Запасні фонди досягнули суми: 320.981.40 зол. Членські уділи збільшилися до суми: 323.545.49 зол. зі станом членів: 1889, — з того кооперативів: 1.732 та 157 правних і фізичних осіб.

В 1938 р. дійшли ощадності, зложені Центробанку до суми: 2,162.567.87 золотих, — а саме на 2,765 вкладкових книжочках і 56 коштах біжучих рахунків. До того дрібна ощадність на фонд господарської розбудови принесла: 111.214.84 золотих, так, що разом зложити ощадності в Центробанку досягнули суми: 2,273.782.71 зол. Банкові кредити становили суми: 891.851.62 золотих. Виплачені кредити дійшли до суми: 2,743.610.90 зол. Нерухомості дають суму: 551.518.79 зол., білянсова сума еткю: 3,858.611.87 зол.

З рахунку страт і зисків виходить балансова надвишка у квоті: 8.163.18 золотих.

Після звідолення з діяльності Центробанку звіти подали о. крилошанин Д. Лопатинський, як голова Контрольної Комісії, дир. Мудрик від контрольного відділу Надзірної Ради та інсп. Дуткевич від РСУК-у.

У дискусії, яка здебільша відбігала від теми нараз, значить від дискусії над діяльністю і торкалася справ Українбанків та їх праці і терені, говорили:

Д-р Сендецький торкнувся справи кофесії позичок, інж. Винницький говорив про обсягу відсотків, дир. Луцький О. про потребу стосувати кредити до потреб сільського про-дучента та про напрямні кредитової кооперації, дир. Кметь, дир. Сендецький (будівельник) і інж. Темник.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“

Софія Яблонська

Далекі Обрії

З численними ілюстраціями та мапами.

Подорож по далеких околицях та островах нашої сільської землячки.

Ціна зол. 2.50.

Продає Адміністрація „Діла“ і всі книжки.

„Особливе значіння має внутрішнє положення. З цього огляду разом з усією здоровою опінією витяємо резолюції Головного Виконавчого Комітету Стронництва Людового й управи „Стронництва Праці“. Їх характеризує патріотизм і розсудок. Їх головний зміст полягає на заклику до президента держави, щоб покликав „уряд народнього довіря“. Це найважливіше й найцінніше в тих резолюціях.

„Уряд, що має перевести нарід через важкі історичні хвилини, повинен бути збором людей, до яких увесь нарід має довіря. Це не може бути уряд зв'язаний з одною політичною партією — це перетинало би йому шляхи до умів та сердець великої частини громадян. Уряд народнього довіря — то уряд широкої коаліції партій. Ставимо цю справу твердо і ясно. У таких, як теперішня, хвилинах нема місця на недоговорення.

„Уряд народнього довіря, то — далі — збір одиниць, що не скомпромітувалися браком дару передбачування, але доказали, що вміють дивитися у майбутнє. Тільки такі політики здобудуть довіря громадянства і належний послух серед громадян.“

На маргінесі тих слів консервативний „Час“ пише:

„Маємо деякі застереження щодо концепції уряду коаліції партій. У нашому переконанні суттю „уряду народнього довіря“ повинно бути не те, що в ньому будуть репрезентовані всі партії, але те, що це буде уряд, складений з людей, які тішаться загальним авторитетом.“

Гальо! Станіславів і околиці! РЕСТОРАН ПІД „КОРОНОЮ“

Львів, Ягайлонська 11.

— найбільша вибагливість, найліпша кухня, найшестітні ціни.

А в спеціальній статті про необхідність національної консолідації „Час“ пише:

„Сьогодні не пора на односторонню класифікацію людей з погляду на їх групову привабливість, не пора на зарозумілість ані на іронію... Можемо і почуватися до обов'язку відзеркалити можливо найвірніше настрої та виживання громадянства. А вони безсумнівно виявляються в тому, що саме теперішню хвилину, коли уладність і політичну дисципліну накликають зовнішні події, треба використати в тому напрямі, щоб прискіпити справу національного об'єднання.“

І саме на цьому тлі виринули оті „роззвук“, що про них пише М. Недзінковський. „Роззвук“ між опозиційними партіями й Озоном. „Газета Польска“ (ч. 82 з 23-го березня ц. р.) написала (стаття підписана з. с.):

„В останніх днях відізналася низка голосів, що домагаються зробити висновки з небезпек, які могли би загрозити нашій державі зовгані. З одного боку впали голоси, які домагаються відповіді на питання, що наш уряд думає зробити, щоб скріпити морально й матеріально державу, а інших боків сформульовано заклик „всіх поляків до згуртування, до готовності посвятитися для добра і величі батьківщини“, вкінці інші кола почали накликувати до створення уряду „національної оборони“...

„Уряд національної оборони в найширшому значінні цього слова, тобто ерархічний, сильний державний лад і організацію громадянства, що служить тій самій засаді оборонності, маємо і консеквентно розвиваємо від давна.“

Таким чином озонівський офіціоз стверджує, що коли йде про внутрішню політику, то все в порядку і ніякі зміни непотрібні й недоцільні. Львівський озонівський „Дзєннік Польскі“ (ч. 84 з 26-го березня ц. р.) підкреслює це у категоричній формі:

„Не хочемо ніяких „ухвал“ з партійних конвектиклів, ніяких „змін“ у переломових хвилинах, ніяких „виборчих урн“, коли в серцях і душах поляків треба розпалити вогні гарту і запалу, єдності і послуху для вождя. Освідомім собі у цьому моменті вквівку відновника Польщі: „В руках головного вождя лежить доля держави“ — і зберімся при ньому. Від нього чекаємо наказів. А все, що „ухвалюють“ інші — це попросту неважне. І проміне в вітром.“

Так виглядає сьогодні справа польської національної консолідації у відзеркаленні польської преси.

Усім, що забирали слово в дискусії відповісти д-р. Кузик, який заявив, що Центробанк ніде в цьому році на зустріч потребам Українців, щоб їх зміцнити.

По ухваленні абсолютної, бюджетової резолюції на 1939 р. і розішлю листівки, Збори приступили до останньої точки наради, а саме до вибору нових членів Наглядової Ради на місце тих, яких вилючено. Збори одноголосно вибрали тих самих членів: д-ра Блажковича, д-ра Коренця, д-ра Шепаровича, д-ра Колтунюка. Як заступників вибрано пп. Темника Івана, Кохана Волод., Олексюка Івана, Мельниковича Осипа і Грещака Івана.

При кінці д-р. Кузик звернувся до представників із краю, щоб вони використали свій вплив та боролися з неоправданим і крайнім шкідливим поширюванням дефетизму і пригноблення. Щож торкається теперішньої ситуації, то Українцям не вільно переставати виплачувати позички, бо це головне завдання кредитової кооперації. Та одночасно кредитові кооперативи повинні мати найменше 12 відс. поготиля фондів, щоб вкладникам завжди можна було виплачувати їх вклади. На цьому закінчилися Загальні Збори Центробанку, які мали зовсім діловий і поважний характер.

Не виливай
за ковші

БО ЦЕ ЗНАМЕНІТА ТЕШИНЬСЬКА ГОРІЛКА

ПРХАЛЯ ВІДДАВСЯ ДО ДИСПОЗИЦІЇ
НІМЕЦЬКОЇ ВЛАДИ.

Як подає „Ді Цайт“, ген. Прхалія, який перебуває тепер у Новій Всі на Списі, віддається до диспозиції німецької військової влади. Прхалія уродився в Оставі та покінчив німецьку гімназію у Фридку.

СССР ЗІРВЕ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР
З НІМЕЧЧИНОЮ?

Деякі часописи подають поголоску, що СССР хоче зірвати торговельний договір, недавно заключений з Німеччиною. Цей крок мав би бути консеквенцією факту, що СССР виявив готовість прилучитися до спільної декларації, яку приготував британський уряд.

25,000.000 ФУНТІВ НА ПРОТИЛЕТУНСЬКУ
ОБОРОНУ АНГЛІЇ.

У Лондоні зголошено прелімінар бюджету міністерства цивільної оборони, що передбачує 25,000.000 фунтів на протилетунську оборону. З того 8,000.000 передбачено на закупню сталевих схоронищ для приватних домів і 9,000.000 на будову схоронищ у будинках публичного житку.

ІТАЛІЙЦІ ВИІЗДЯТЬ З ТУНІСУ.

ТУНІС. ПАТ. Від минулого тижня італійський консулат організує масовий виїзд італійців з Тунісу. У п'ятницю виїхало до Італії 600 італійських громадян, здебільша безробітних. Разом коло 4.000 італійських родин, себто 25.000 осіб хоче виїхати з Тунісу.

33 ВАГОНИ ЧЕСЬКОГО ВОЕННОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. В п'ятницю приїхали до Букарешту 33 вагони з війсьним матеріалом виробу фабрики Шкоди.

СПРАВА ТУНЕЛЮ МІЖ АНГЛІєю ТА
ФРАНЦІєю.

ПАРИЖ. ПАТ. Париська міська рада звернулася до уряду в проханням, щоб він знову піддав студіям проект тунелю, який получив би Францію з Англією по під каналу Ла Манш та щоб якийсь час приступив до здійснення того проекту.

ТУРЕЦЬКО-БОЛГАРСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Як виходить з голосів турецької преси та з турецького урядового комунікату, розмови між турецьким урядом та болгарським прем'єром довели до дальшого затіснення взаємних між обома країнами. Ті розмови мабуть причиняться також до зближення Болгарії до балканської антанті, зокрема з огляду на теперішню ситуацію в Середній Європі.

Неписьменність — велике нещастя одиної в народу. Вона зупиняє людину в наріз у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою бульвару з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотників.

НІМЦІ ПЕРЕБРАЛИ ЧЕСЬКИЙ КОНСУЛЯТ
У ЛЬВОВІ.

У пресі появилася вістка, що німецький консуль перебрав бюра чехо-словацького консуляту у Львові. На телефонічний запит вияснено нам, що справді представник німецького консуляту обняв чеський консулят; чи той останній залишиться, чи його замикають — ще не вирішено.

Німецька преса про Карпатську Україну.

Берлінський місячник „Остевропа“ за лютий привіт дуже багату в джерельний матеріал статтю Т. Адамчика п. н. „Пробудження національної свідомості“, яку треба вважати сповненим висловом об'єктивного зацікавлення Німеччини Карпатською Україною. За останні два тижні в більше таких парадоксів у німецькій пресі. Напр. „Дойтше Альгемайне Цейтунг“ з 16. III. принесла ще була в економічній частині статтю про німецько-українські господарські можливості — тоді, коли решта преси й сама „ДАЦ“ у своїй політичній частині віддавала вже Карпатську Україну мадярам. Господарського редактора „Д.

А. Ц.“, видно, не вчас була засягла йова пропагандивна лінія...

Провінційна німецька преса пише загалом більше й тепліше про героїчну боротьбу Карпатської України. Подає імена, як Клемпуш, Роман, Білей, Єфремів. Стверджує, що під Хустом упало 100 мадярів і що Севлюш переходив тричі з рук до рук.

Найбільше неприязним поступком німецької преси є те, що вона не подала факту проголошення самостійності Карпатської України й уповні промовчала, що карпато-український уряд звертався за поміччю та протекторатом до Німеччини. (УПС).

Совітська преса про прилучення Клайпеди до Німеччини.

МОСКВА. АТЕ. „Правда“ й „Ізвестія“ називають прилучення Клайпеди до Німеччини „актом німецької агресії“ та натякають, що ця подія загрожувє совітські інтереси над Балтійським Морем. Совітська преса атакує гостро Англію і Францію, які допустили до розросту могутності Німеччини; становнища СССР московська преса не засвоює.

АРешТУВАННЯ СЕРЕД КЛАЙПЕДСЬКИХ
ЛИТОВЦІВ.

КЛАЙПЕДА. ПАТ. Агенти Гештапо перештатували арештування серед членів „комітету

малої Литви“, які у 1923. р. причинилися до того, що Клайпеду прилучено до Литви і які залишилися у Клайпеді. Серед арештованих є кількох визначних діячів.

ПРИВЕРНЕНО ТЕЛЕГРАФІЧНУ І ТЕЛЕФОНІЧНУ СПОЛУКУ МІЖ КОВНОМ І КЛАЙПЕДОЮ.

КОВНО. АТЕ. Між Ковном і Клайпедою привернено нормальну телефонічну і телеграфічну комунікацію. Користає з неї дуже багато осіб, які інформуються про долю своїх своїх з Клайпеди.

Німеччина не заключила військового союзу з Японією.

БЕРЛІН. АТЕ. Німецькі міродатні кола категорично дементують поголоску, немовби заключено німецько-японський військовий союз.

Мадяри таки дальше йдуть у глибину Словаччини.

ПОВІТРЯНІ БОЇ.

У пресі появилася поголоска, що — не маючи на вістку про мадярський відворот — мадярський наступ іде дальше. Мадяри окупували Михайлівці, де дійшло до повітряних боїв, в які узяло участь 17 літаків. Обидві сторони втратили по 4 апарати. У п'ятницю мадари узяли два летунські рейди у глибині Словаччини.

Словацьке міністерство оборони ствердило в комунікаті, що йдуть завзяті бої та що мадьярські літаки збомбардували кілька сло-

вачських міст. Кілько жертв — невідомо.

У Братиславі поденервування; бояться налету. Уряд радить перманентно і вислав ще один протест до Будапешту.

СЛОВАЧЧИНА НЕ ДОПУСКАЄ ДИСКУСІЇ
НАД КОРДОНОМ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Словацька рада міністрів одногласно відкинула мадярську пропозицію мішаної комісії, яка визначила б кордон між Словаччиною і Карпатською Україною.

Обережно з некрольогами!

Для дві тому писали ми, що не подаємо некрольогів полагати у боях у Карпатській Україні тому, бо не знаємо точних даних і лякаємося, щоб помилово живі не попали до списку померлих. Сьогодні маємо яскравий приклад, як прикро можна помилитися, коли не тримаєш найбільшої обережності в таких справах і коли тія за сенсацією більший, ніж сумнішність в осуді.

Один лівиский український шоденник привів фотографію та пазий некрольог надгробного під псевдонімом: Юрій Горліс-Горський. Над некрольогом хрестик, під некрольогом напис: „Вина йому пам'ять“. У самому некролього — надприхильніші та найвразливіші про нього то полагало у рядках оборонної Карпатської України. Тимчасом того самого дня читавмо у другій газеті, що Горліс-Горський помер на румунську сторону. А недавно маємо ще відомості, що той сам Горліс-Горський був висланий українською владою у Кар-

патській Україні у зв'язку зі способом переходу польсько-карпатоукраїнської границі, ба навіть, що він згинув з присуду української влади. Потім появилася вістка, що Горліс-Горського звільнили, бо він впевняв, що не мав нішого способу дістатися на Карпатську Україну, як тільки так, як це зробив. Потім знову чували ми, що Горліс-Горський їздив між Карпатською Україною та Віднем і знову у зв'язку з цим ріжні версії. Коли показала б правдивого поголоска про його смерть у рядках січовиків, тоді безумовно це було б радикальне заперечення всіх сплаток і версій, які кружили про особу цієї людини ще за його побуту у Галичині і потім. Але треба було знати з цілою певністю, що дійсно Горліс-Горський агнув із зброєю у руках. Такої певності ми не мали і волямо мовчати, реструкуючи лише поголоску з журналістичного обов'язку. Дуже жаль, що згаданий інший шоденник не тільки написав Горліс-Горського у полагі, але і зробив його може надто похвално героєм.

Вже близький день Воскресення Христового!

У ТАКИМ ДНІ ВСІ БАЖАЮТЬ СВОІМ БРАТАМ, ДРУЗЬЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ КРАЩОГО ЗАВТРА ТА ШАСТЛИВИХ СВЯТ. ЗАПРОШУЄМО НАШИХ ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ СТАРИМ ЗВИЧАЄМ СКЛАДАТИ ПОБАЖАННЯ НА СТОРІНКАХ НАШОГО ЩОДЕННИКА. ПОБАЖАННЯ ДО 15 СЛІВ КОШТУЄ ЗОЛ. 2.—, КОЖНЕ ДАЛЬШЕ СЛОВО ПО 20 СОТИКІВ. ТЕКСТ ПОБАЖАНЬ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ РАЗОМ ІЗ НАЛЕЖНІСТЮ. — ПРИПОРУЧЕННЯ ПРИЙМАЄМО ДО 3. КВІТНЯ Ц. Р.

Пленарне засідання сенату.

В суботу 25. ц. м. відбулося пленарне засідання сенату. На початку сенат розглянув внесок сен. Пульнарівича про припинення карної розправи проти сен. Семковича зі Львова, якого ред. Я. Лискович та в-во „Праса Нова“ у Львові притягнули до відповідальності за зневагу зі ст. 255 і 256 кк. у зв'язку з його передвиборчою промовою дня 2. листопада 1938 р. Міський городський суд у Львові визначив розправу на 10. лютого ц. р., але сен. Семкович не прибув тоді на розправу, надіславши заяву, що праці в сенатських комісіях не дають йому змоги явитися на розправу. Сенат згідно з внеском рішив припинити розправу в цій справі на основі ст. 42 і 48 конституційного закону, аж доки не скінчиться каденція законодавчих палат. Опісля сенат прийняв кільканадцять законопро-

ектів, а саме: про загальний обов'язок річевих чинити для оборони держави, про комунікації для оборони держави, новело до розпорядку президента про відступлення вючних звірят, возів, механічних поїздів і роверів для оборони держави, про підмоги для осіб, які виконують активну військову службу, новело до закону про вивласнення, про емеритальну безпеку державних службовців і військових, про підмогу скарбу при деяких довгочинцевих позичках, про частинне припинення вимагальності різнорічних довгів і акцій декілька ратифікаційних законопроектів, між ними перший торговельний договір між Литвою і Польщею та тарифовий протокол довготривалими оплесками у зв'язку з першими роковинами наладнання дипломатичних взаємин між обома державами.

Ліквідація чеських партій і тотальний устрій.

ПРАГА, ПАТ. В суботу відбулося в парламенті перше засідання чеського комітету національної єдності під проводом Адольфа Грубого, що в новій політичній ситуації має заступити парламент. Члени комітету в числі 50 осіб склали присягу й підписали заяву, що не будуть брати участі в масових акціях. Опісля комітет опрацював статут, що окреслює компетенції та програму своєї діяльності. Проект статуту передбачує, що обсяг його діяльності обійме компетенції, що їх мав парламент і збірні орга-

ни територіальної самоуправи. З метою реорганізації політичного життя й жидівської справи комітет рішив запропонувати президентові та урядові протекторату такі домагання: до часу введення тотального устрою в Чехії і на Моравії слід розв'язати всі політичні партії та організації. Комітет вівзав уряд, щоб заборонив неарійським особам диспонувати нерухомим майном. Усі трансакції осіб неарійського походження, доконані по дні 15. березня ц. р. вимагатимуть спеціального потвердження компетентної влади.

Налет мадярських літаків на Словаччину.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Офіційний комунікат повідомляє: Мадярське летунство доконало в п'ятницю 24. ц. м. перед год. 5-ю налету на місто Спіську Нову Вєсь. Над містом появилася 9 літаків типу „Капроні“ і скинули багато бомб на летовище, викликаючи пожежу. Від бомб загинуло 6 осіб, багато було ранених. Названо негайно протилетунське погорілля. Оголошений радіовисильнею у Пришеві в суботу 25. ц. м. комунікат каже, що по словацьких протинаступах мадяри відступили і заняли нові позиції, які втримали. В останній хвилині бої припинено, бо сподіваються переговорів між Мадярщиною і Словаччиною.

ВТРАТИ СЛОВАКІВ.

Братиславська радіовисильня повідомляє: 3 мадярських літаків бомбардувало Нову Вєсь. Від бомб загинуло 12 осіб, з того 6 цивільних осіб. Тяжко ранених було 7, з яких одна особа вже померла у шпиталі; легко ранених було понад 20. На фронті під Братиславою панує спокій від 24. ц. м. вечором. Словацьке міністерство національної оборони вівзаво всіх словаків, щоб вступали в ряди оборонців.

Одночасно управа Червоного Хреста у Братиславі вівзаво словацьких жінок, щоб вони вступали на службу Червоного Хреста. У Пришеві словаки арештували двох мадярських шпигунів.

ЯК МАДЯРИ ОПРАВДУЮТЬ СВОЙ НАЛЕТ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція повідомляє: Правильні словацькі війська заатакували вчора мадярські відділи на суші і в повітрі. Мадярські відділи затримали позиції, заняті 23. ц. м. в рішючих годинах і не покинули їх ні на хвилину. Словацькі літаки бомбардували міста Ужгород і Велике Березне. Мадярські літаки зістріляли 7 словацьких літаків, один примусив до зупинки. Як репресії за бомбардування мадярські літаки бомбардували летовище Ігало. Невисильючи втрат цивільного населення від бомбардування мадярське військо втратило двох воїнів, які загинули в полон перебігавши поміжково сьоржодом на словацькій бр. Мадярський уряд зверг в увагу словацькому урядові, щоб припинив збройну акцію підкреслюючи, що не

хоче користати зі своєї переваги, бо кладе найбільший натиск на те, щоб жити у згоді зі словацьким сусідом. Щоб обговорити спірні справи мадярський уряд запросив представників словацького уряду до Будапешту. Є надія, що в короткому часі вдасться устійнити східні кордони Словаччини на основі тих самих засад, на основі яких повстала сама Словаччина.

ВІДОЗВА ДО СЛОВАКІВ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Головний командант Гайнкової Гвардії оголосив у суботу рано відозву в радіо до членів Гвардії, щоб залишилися на своїх становищах і доложили всіх зусиль, щоб вигнати мадярів зі Словаччини. Мадяри — заявив Шаньо Мах — висувають домагання до територій, на яких мешкає виключно словацьке населення.

НОВА НОТА З ПРОТЕСТОМ.

Міністр закордонних справ Словаччини Дурчанський вислав до мадярського уряду нову ноту з протестом проти порушення словацької території. Словацькі кола переконані, що по виміні нот конфлікт буде поладнаний мирним шляхом.

СЛОВАЧЧИНА ГОДИТЬСЯ НА МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Словацький уряд згодився на створення словацько-мадярської комісії, щоб устійнити словацько-карпаторуську границю. Словацька делегація, в склад якої входить державний підсекретар міністерства закордонних справ Жерсковець, ген. віст. пос. Гасік і державний підсекретар Гранатієр приїде в понеділок до Будапешту.

МАДЯРИ НАРУШИЛИ ПЕРЕМИР'Я.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В год. 7.50 мін. Чатлабс оголосив промову в радіо, в якій обговорив мадярсько-словацький конфлікт. Він ствердив, що мадяри наїхали в суботу 25. ц. м. переміря, що його застало в п'ятницю і почали наступ на словацькі позиції в околиці Станчина. Словаки відбили наступ. На північ від Кошиць мадяри обсаджують границю. У східній Словаччині мадяри звільняють громади: Прислон, Розтоки, Вісана Рибниця і Наїана Рибниця.

На летовище і на передмісті у Спішській Новій Вєсі мадярські літаки скинули коло 20 бомб, вагою від 100 до 200 кг. Крім того там 20 бомб упало на вище положені ділянки міста. Деякі бомби не вибухли. Далі мадярські літаки скинули кількесот двокількограмових запалювальних бомб. Підчас бомбардування згинуло 6 цивільних і 6 військових осіб, між ними один поручник.

НІМЕЦЬКО - ГОЛЯНДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Німецько - голяндські переговори, що відбувалися тут від 13. ц. м. у дружній атмосфері, довели в суботу до повного порозуміння. Обі сторони дійшли до порозуміння у справі взаємної виміни товарів беручи під увагу господарські потреби обох держав. Новий договір обов'язуватиме від 1. квітня ц. р. до 30. грудня 1940 р.

ГРЕЦІЯ СВЯТКУЄ РОКОВИНИ СВОЄЇ НЕЗалежності.

АТЕНИ, ПАТ. Греція святкувала в суботу 25. ц. м. величаво 118-ті роковини своєї незалежності. По торжественнім богослужінням і катедрі відбулася у присутності короля, членів уряду, дипломатичного корпусу і всіх народу велика дефіляда війська і 40.000 молоді. З нагоди національного свята зменшено до половини кари учасникам повстання в Креті в липні 1938 р.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ЗВЕРТАЮТЬ КОРАБІ ЧЕРВОНІ.

БУРГОС, ПАТ. Тут оголошено тисю комунікат: По рішенні Англії звернути національній Іспанії контрторпедовець „Хосе Луї Діас“, що знаходиться в Гібральтарі, надійшли міста, що французький уряд рішив звернути національній Іспанії всі кораблі ескадри червоних, що скоронилися в порті Бізерт.

АРЕШТУВАННЯ ЧЕРВОНОГО КАТА.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Поліція арештувала якогось Каеля під замітом 110 в'язнів з в'язниці революцій червоних. Крім того арештованого обвинувачують за грабків у монастирі Санта Моніка. Військові суди працюють без перерви, бо мають розглянути 80.000 справ б. червоних міліціантів, які є в концентраційних таборах. Дотепер розглянули 40.000 справ з чого видали 20.000 присудів звільнення від судних від вини і кари.

ШВАЙЦАРІЯ ПІДМУВАЛА ПРИКОРДОННІ СТАНЦІ.

БЕРН, ПАТ. Швайцарська союзна рада видала розпорядок у справі забезпечення кордонів. Вона полягає на підмінуванні прикордонних станиць і зміцненні станиць охорони границь.

БОІ З КИТАЙСЬКИМИ ПАРТИЗАНАМИ.

ТОКІО, ПАТ. Домей повідомляє: Японські війська скінчили акцію проти китайських партизанів на схід і північ від ріки Ган у провінції Гуансі. Японські війська заняли місцевості Аньпей і Кіюковчен над р. Ган. Китайці втратили велику кількість акцій 4.740 вбитих, 27 полонених, 104 легких і 1127 ручних скорострільних важких. На острові Гаїнан японські війська вівзаво бій з китайськими відділом недалеко міста Ванчан. Китайці втратили 80 вбитих і 100 полонених.

ВИБУХИ І ПОЖЕЖІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Фейрбанх у графстві Кенту дійшло в суботу 25. ц. м. рано до великого вибуху в фабриці вибухових матеріалів Олім і 8 днів зовсім знищений. Три особи загинули, 10 ранених, з яких 5 жінок. По емергенції вивантажено 100 тонн вибухових матеріалів.

ТОКІО, ПАТ. Домей повідомляє: Мадяри вночі вибухнули пожежу у складі японського військового т-ва в Шангаю. Одночасно вибухнула пожежа в будинку японського консуляту і в сусідній будівлі. Будинки консуляту частково знищені. Поліція здогадується, що пожежа спричинили китайські терористи.

БЕРЕЗЕНЬ

поручас

СКОЛЕ.

ГОРОХІВЩИНА

Свято Шествення в с. Скобелки. Дня 10. п. м. Протоієрейська Хата у Скобелці відвідувала тіло пам'яті Ієвтеши. В 12 год. в. Чиревалі відправили платити у душу Тараса в перескопівській церкві. Після синахили відбувся академія, що називалася „Запоіетом“. Д-р О. ієвкопський митологія реферат „Шественно — пророк ієвкопського народу“. Хор від орудою п. Гр. Базиліу в відієвал. Вітер в гай, „Салок митієний“ і „Ієвкопський гойл“. Даліше деклемували: М. Овотіє, „В роієнни Шествення“, Л. Вальтє, „В роієнни Пророка“

Redaktorzy: dr Iwan Nimeczuk, Iwan Kedryn-Rudnycki | Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німечук, Іван Кедрин-Рудницький. | Видає Видавнича Спілка „Діло”. З друкарні Вид. Спілки „Діло”, Львів, Ринок 10